

Mi,

EVANGÉLIKUSOK

A Magyarországi Evangélikus Egyház
ingyenes kiadványa
2020
EVANGÉLIKUS.HU

Erős vár a mi Istenünk!

Boltban és repülõn, televíziós stúdióban és uszodában, színházban és erdei séta során futok össze ismeretlenek hitt emberekkel, és az „Erős vár a mi Istenünk!” jelszóra kitérjük egymás előtt a szívünket. Egy család vagyunk.

Fabiny Tamás elnök-püspök gondolatai a 2. oldalon

Bényi Ildikó

FELNŐTT FEJEL ÉRTETTEM MEG SOK MINDENT. MOST, AMIKOR ELMEGYEK EGY ISTENTISZTELETRE, MINDIG FIGYELEK, HOGY MEGKAPJAM AZT AZ AKÁR CSAK EGY MONDATOT, AMELLYEL GAZDAGBAN MEHETEK HAZA, ÉS EZ MEGNYUGVÁSSAL TÖLT EL.

4. oldal

A segítségére szorulóknál állunk

Milyen megfontolásokból vállalkozhat egy egyházi közösség arra, hogy segítségére siet a különlegesen nehéz élethelyzetbe került embertársainak? Az egyházat és bennünket, hívőket Jézus szava az elesettek, a kiszolgáltatottak, a vesztesek mellé állít. Jézus az irgalmas Istenről szólt, és követőit is a radikális irgalmaság útjára hívta. „Magas szintű ellátás, munkához, családhoz és közösséghez jutás segítése, emberhez méltó életkörülmények kialakítása a ránk bízottak számára – ezen munkálkodunk” – vallja Laborczy Géza lelkész, az Oltalom Szereztársaság intézményvezetője.

10. oldal

ERŐS VÁR A MI ISTENÜNK! A rendszerváltoztató folyamat jelentős állomása a tüntetés a romániai falurombolás ellen. 1988. június 27-én természetesen ott vagyok a tömegben, a Hősök teréről megyünk a Thököly útra, a román nagykövetség elé. Ahogy kezembem gyertyával lépegetek, egyszer csak rám köszön valaki: „Erős vár a mi Istenünk!” A középkorú férfit kicsit már ismerem: kőbányai templomunkkal szemben lakik egy tízemeletesben, mostanában kezd rendszeresen istentiszteletre járni. Később a gyülekezet gondnoka lesz, majd a teológia levelező tagozatát elvégezve gyülekezeti munkatárs.

Marci fiammal Fradi-meccsre megyünk, mindkettőnk nyakában zöld-fehér sál. Körülöttünk hömpölyög a tömeg. A nyomdafestéket nem mindig tűrő rigmusok pillanatnyi szünetében köszönést hallunk: „Erős vár a mi Istenünk!” Volt fasori diákomra ismerek rá, aki most éppen a Ferencvárosi Szurkolók Szövetségének alelnöke.

Fabiny Tamás

elnök-püspök

séta során futok össze ismeretlenek hitt emberekkel, és az „Erős vár a mi Istenünk!” jelszóra kitarjuk egymás előtt a szívünket. Egy család vagyunk.

Blanka lányommal az Ördögkatlan fesztiválon vagyok, két nagyszerű zenei program között hűsítő rozéfröccsöt kortyolgatunk, amikor barátságos női hangot hallunk: „Erős vár a mi Istenünk!” Helyet szorítunk neki az asztalunknál. Luther Márton és Mucci Zolit egyaránt szeretjük.

Feleséggel mintegy inkognitóban akarunk két napot eltölteni egy barátságos kis szállodában a Bánki-tó mellett. Ahogy reggel belépünk a wellnessrészlegbe, harsányan ránk köszön az úszómester: „Erős vár a mi Istenünk!” Frottírtörülközővel a nyakunkban mindent megtudunk a környező gyülekezetek imaheti alkalmairól.

Tovább is van, mondjam még? Boltban és repülőn, televíziós stúdióban és uszodában, színházban és erdei

MÉLTÓ UTÓDNAK LENNI. Hatalmas megtiszteltetésként élem meg, hogy az evangélikus egyházban lelkészként és püspökként szolgálatot végezhetek.

Magyarországon evangélikus eleinknek nagyon nehéz és küzdelmes történelmük volt. A hatalom már az 1600-as évek végére teljesen ellehetetlenítette hitéletüket. Templomaikat elvették, lelkészeiket elűzték, a protestáns hitéletet betiltották. Isten csodája és őseinknek az evangélium iránti elkötelezett hite, áldozata és elkötelezettsége nélkül már régen eltűnt volna hazánkból az evangélikus felekezet.

Az utóbbi években érdeklődésem a családkutatás felé fordult. A kutatás során rendkívül sok érdekes adat került elő a mélyből. Megtudtam például, hogy tizenharmadik generációs ősapám, Szemerey Péter birtokszomszédként részt vett a dunántúli evangélikusok nagy patrónusának, Nádasdy Tamásnak a nádori beiktatásán, és hogy a család ezen ága a hazai reformáció kezdetétől

Szemerei János

püspök

evangélikus. Német felmenőim már Magyarországra is az evangélikusokat ért üldözések miatt menekültek, mint ahogy családunk anyai ágán a felvidéki szlovák ősök is a szabad vallásgyakorlat reményében költöztek le az Alföldre.

Minden képzeletemet felülmúlta, hogy egyik ősömről, Várady Andrásról az derült ki, hogy Gyúron százkilencven évvel előttem ugyanúgy a közösség szolgálatában állt. Ennél már csak az lepelt meg még jobban, hogy a dunántúli püspökök névsorából jól ismert elődömről, az éppen négyszáz éve, 1620-ban püspökké választott Zvonarics Mihályról tudtam meg, hogy tizenkettedik generációs ősapám.

Nemcsak mély tisztelet él bennem az evangélium igazságaihoz hűséges eleink iránt, de egy tartozásérzés is. Bizom

abban, hogy az előttünk járt evangélikus őseinknek méltó utódai lehetünk, akik meg tudjuk becsülni és tovább tudjuk adni a Krisztusban kapott drága örökségünket.

SZERETETKÖZÖSSÉG. Számomra egy evangélikus gyülekezet mindig szeretetközösség. Gyülekezeteink és intézményeink közösségeiben élve tapasztaltam meg ennek a szeretetnek a hordozó erejét. Hiszen mindnyájan tudjuk, hogy egy ember számára a legnagyobb segítség az, ha tudja, hogy valaki nagyon szereti őt. A szeretet a legpozitívabb erő ezen a világon. Olyan különleges erő, amely felemel, erőt ad, derűt varázsol a gond barázdálta arcokra, letörli a könnyeket, és reményt táplál.

Ha pedig az emberi szeretet ilyen hatékony lehet, mennyivel hatalmasabb ennek forrása, az Isten szeretete! Ha tudom, hogy az Isten szeret, más szemmel látom az egész

Kondor Péter

püspök

életet. Felül tudok emelkedni pillanatnyi indulatokon, kicsinyes harcokon, és más távlatból szemlélem az eseményeket. Ebben a közösségben az Isten szeretete megbocsát, megment, formál, véd, és szebbé teszi az életet. Láttam, hogyan hajol hozzám egy testvér mozdulatában, hogyan visel el egy megértő szóban, miként tart meg, amikor botlik a lábam,

amikor a terhem roskadozva viszem. Átélttem, hogyan gyűjt új világosságot egy-egy sötét helyzetben, és miként teszi boldogabbá az élet legszebb pillanatait.

Ezzel a szeretettel Jézusban ajándékoz meg minket Isten. Az ő szeretete rezdül tovább minden általa újjáteremtett evangélikus szíven keresztül. Mert evangélikusnak lenni azt is jelenti, hogy Jézushoz tartozva megtapasztalom a megváltás erejét. Jézus irgalmas, mentő szeretetének forrásából fakadóan valósul meg az ő parancsolata: szeresd felebarátodat! Nem érzelmi hullámvész ez többé, hanem szolgálatra és áldozatra való készség. Hiszem: ezért van boldog jelene és reménytelni jövője közösségeinknek, mert ez a szeretet áttör minden falat és korlátot, amelyet az emberek egymás között felállítottak.

Akik Jézushoz tartoznak, ma is bátran hisznek az ő rajtunk keresztül is átsugárzó szeretetének erejében.

életet. Felül tudok emelkedni pillanatnyi indulatokon, kicsinyes harcokon, és más távlatból szemlélem az eseményeket. Ebben a közösségben az Isten szeretete megbocsát, megment, formál, véd, és szebbé teszi az életet. Láttam, hogyan hajol hozzám egy testvér mozdulatában, hogyan visel el egy megértő szóban, miként tart meg, amikor botlik a lábam,

Próhle Gergely

országos felügyelő

LÉLEKKEL, ISMERETTEL. Ha valakinek, mint nekem is, megadatik, hogy családi háttere okán az evangélikus közösségbe születik, élete során többször, de leginkább persze lázadó kamaszként felmerül benne a kérdés: jó-e ez nekem, és egyáltalán, mi végre az egész egyházi sürgés-forgás? Óriási ajándéknak tartom, hogy tizenévesen, konfirmációm után, a hetvenes évek második felében egy olyan ifjúsági közösség tagja lehettem, amelynek a hite a politikai, emberi viszontagságok ellenére is töretlen maradt, amelyben a tudásnak, a Szentírás és a világ dolgaiban való jártasságnak becsülete volt, és amely egymásra figyelve, egymásra támaszkodva tudott a nagyobb közösség számára is hasznos dolgokat csinálni.

Mint cseppben a tenger, e fiatal közösségben megvolt az evangélikusság minden erénye – az is, hogy a felmerülő ellentéteket nem elmismásolta, hanem őszintén, világosan, szeretettel tudta kezelni, oldani. S ha egy szóval kellene összefoglalni e közösség jellegét, azt mondanám, hogy derűs. A lutheri teológián alapuló közvetlen istenkapcsolat egyfajta általános bizakodást ad, egy olyan bizonyosságot és autonómiát, amely a megváltottságunk tudatából fakad. Ebből következik az a biztonság, amely akár a világi hatalommal kapcsolatban, akár a munkahelyi körülmények között az értelmes és termékeny cselekvés előfeltétele.

Imádság és cselekvés, hit és tudás – ez alakította nagyjaink életművét Balassi Bálinttól Kossuth Lajoson, Balassa Jánoson, Podmaniczky Frigyesen át Schulek Frigyesig, Hamvas Béláig vagy Weöres Sándorig. Az ifjúkori tapasztalat tehát ma is válasz a kérdésre: boldogságban vagy gondok között a hitből fakadó derű teszi örömtelivé aényt, hogy evangélikus vagyok – lehetőség szerint minél több lélekkel, ismerettel.

Evangélikus hírességek

A hit, a vallásosság sokakban megváltozik az évek során, van, aki később talál rá a hitre, mert nem olyan közegben élt gyerekkorában, de én szerencsésnek érzem magam, mert úgy nőhettem fel, hogy meghatározó volt az evangélikusság a családban. Az életünk része volt a vallásosság, a hit, eljártunk templomba, imádkoztunk, erre tanítottak minket kiskorunktól kezdve. Természetes volt, hogy megkeresztelték bennünket, hogy konfirmáltunk, Áron öcsém még az evangélikus teológiát is elvégezte.

Szente Vajk
színész, rendező

Az, hogy így nevelték minket a szüleink, ad egy támaszt az életünkben.

Számomra mindaz, amiről az *Erős vár a mi Istenünk* énekünk szól, olyan, mint egy bátya. Jó tudni, hogy van nekünk egy ilyen erős bátyánk, miközben éljük az életünket, a mindennapjainkat, intézzük a mindenféle ügyes-bajos dolgainkat. Szerintem ez jellemző az evangélikusságra általánosságban is: hogy a hitünk mellett éljük az életet, végezzük a feladatainkat, és mindeközben ott van az alap, amelyre építhetünk. Kapaszkodóknak is mondhatnám.

Gyerekként természetes volt, hogy templomba járunk, ennek köszönhetően nagyon sok éneket fejből tudok, és ennek örülök, de felnőtt fejjel értettem meg sok mindent. Most, amikor elmegyek egy istentiszteletre, mindig figyelek, hogy megkapjam azt az akár csak egy mondatot, amellyel gazdagabban mehetek haza, és ez megnyugvással tölt el. A hitemről nagyon nehezen tudok beszélni. Gyerekkorom

óta az istenhit oly mélyen belém ivódott, hogy az életem természetes része. Ugyanakkor nagyon komolyan veszem és figyelem, ami az istentiszteleten, illetve az úrvacsorakor elhangzik. Úgy gondolom, minden úrvacsorakor el kell gondolkodnunk, és meg kell tudnunk bocsátani embereknek, és úgy élnünk az életünket, hogy erre törekedjünk.

Gryllus Dorka
színész

Zelma néni (Takácsné Kovácsné Zelma volt Deák téri evangélikus lelkész) kicsi gyerekkoromtól kezdve óriási példaképem volt. Azt gondoltam, hogy olyan akarok lenni, mint ő. De most úgy gondolom, végül jobb, hogy nem lettem pap, mert így talán jobban tudok Istenről beszélni. Úgy éreztem: ahogyan én beszélni tudok róla, az nem az elmélet szintje. Más csatornán keresztül tudok szólni az emberekhez Istenről. El tudom mondani, milyen öröm nekem, hogy hiszek, mennyi erőt ad. Talán így tudok példa lenni számukra. Nem tudok hitvitázni, nem tudok elméleti síkon közeledni a hithez, de talán gesztusokon és történeteken keresztül képes vagyok átadni valamit.

Bényi Ildikó

televíziós műsorvezető

Büszke vagyok a soltvadkerti evangélikus gyökereimre, a mai napig rengeteget jelentenek. Egyfajta fegyelmet adott, az életem különböző területeire volt hatással, nagy fejlődésen mentem keresztül, amikor odajártam. Az iskolában heti egyszer

Vida Máté

válogatott labdarúgó, a DAC 1904 középpályása

volt hittanom, nagyon sok jó emlékem kötődik hozzá. Intenzív időszak volt ez az életemben a hitem szempontjából. Amióta az élsporttal foglalkozom, ez megváltozott. De evangélikus vagyok ma is, egy evangélikus közösséghez tartozom, és egy olyan közösséghez jó tartozni, amire büszke lehet az ember. Amikor hazajutok, és vasárnap elmegyünk a templomba, az jó érzéssel tölt el. Én ezzel több vagyok, hogy evangélikus lehetek, meg vagyok keresztelve, konfirmáltam. A lelkészem Homoki Pál. Azt szeretem benne, hogy egy egyszerű emberrel is ugyanúgy el tud beszélgetni, mint bárki mással, és olyan érdeklődést tanúsít az emberek iránt, mintha száz évvel ezelőttről ismerné őket.

GRYLLUS DÁNIEL: Úgy nőttünk bele, olyan lételemünk az evangélikusság, mint hálnak a víz. Nem is tudnánk máshogy elképzelni. Akinek szilárd az identitása a hitben, az sokkal könnyebben elfogadja a másikat is. Mert nem lesz ettől ingatag a sajátja. Ökumenikus együttes vagyunk: ketten katolikusok, ketten evangélikusok; hármunk mamája pedig református. Nem érzem idegennek magam egyik templomban sem: mind Isten háza, ahol én otthon vagyok.

GRYLLUS VILMOS: Az én evangélikusságom is, ahogy Dani mondja, magától értetődő, hiszen mindig is így volt, nem is tudnám máshogy elképzelni. Tartozom valahova. Amikor alkalom adódik arra, hogy az ember erre büszke legyen, akkor azt mondja: „Jaj, de jó!”

Gryllus Vilmos és Dániel

előadóművészek, zeneszerzők, a Kaláka együttes tagjai

Különleges szerepet játszik életemben az Insula Lutherana, az evangélikus sziget a budapesti Deák téren. Szüleim itt mondták ki az igent, engem is itt kereszteltek meg. A Józsefvárosban konfirmáltam, a békéscsabai Kis-templomban kötöttem házasságot. A Deák tér számomra Budapest egyik legszebb épületét jelenti, az evangélikus gimnáziumot. Jelenti a Huszár Gál könyves-

Novotny Zoltán

újságíró, sportújságíró, riporter

boltot, ahol békésen lehet böngészni, az Evangélikus Országos Múzeumot Luther végrendeletének digitális másolatával, a Pollack Mihály által is épített templomot, az oltárképet. Raffaello festményének másolatát, a harangjátékokat, a templomot bezengő hangszerek királyát, az orgonát, a Lutheránia énekkart. Jelenti a kis- és nagyobb közösségeket, a közvetlen és közvetett ismerősöket, a gyülekezetet, a lelkészeket Keken Andrástól Gáncs Péterig. Jelenti az elcsendesülést, az elmélyülést, a megpihenést.

Ezt is Luther Márton mondta

Nagyobb a bűne annak, aki nem bocsát meg, mint annak, aki a bűnt elkövette.

Isten egyik legszebb és legcsodásabb adománya a muzsika, melynek az ördög ádáz ellensége, mert a muzsika sok kísértést és gonosz gondolatot elűz. Ezért az ördög nem állhatja a muzsikát.

Ne higgy el mindent, amit hallasz. Ne szeress mindent, amit láatsz. Ne mondj el mindent, amit tudsz. Ne tégy meg mindent, amit akarsz.

Isten nincs helyhez kötve, és nincs semmiből kizárva. Ott van mindenütt: a legkisebb teremtményben, egy falevélben, egy fűszálban, és még sincs sehol. Sehol: mármint nem ragadható meg, és nincs belefoglalva semmibe; mégis ott van mindenütt, mert ő teremt, munkál és tart meg minden dolgokat.

A hazugság, akár a hólabda: minél tovább görgetik, annál nagyobb.

Nincs édesebb, kedvesebb, szívemengetőbb kötelék, közösség és társulás, mint a jó házasság, ahol a házasfelek békében és egyetértésben élnek.

Az asszony a legdrágább kincs, mert Isten ajándéka; sok jó tulajdonsága, erénye van, hűség és hit ékesítik.

A *Miatyánk* egymáshoz kapcsolja és összeköti az embereket, úgyhogy egyikük a másikáért és a másikával együtt imádkozik, és olyan erős és hatalmas lesz, hogy még a halált is elűzi.

Aki nem imádkozik Istenhez, s nem hívja segítségül szükségében, az bizony nem tartja őt Istennek, nem adja meg neki isteni dicsőségét.

A gonosz kívánságokat semmi más sem oltja ki, egyedül az égi harmat és az isteni kegyelem zápora. A bűjtölés, a munka és a virrasztás mind szükségesek, de önmagukban nem elegendők.

A madarak pedig aggodalmaskodás és fősvényesség nélkül repülnek, nekünk éppen így aggodalmaskodás és fősvényesség nélkül kell dolgoznunk. Ha azonban aggodalmaskodsz és fősvénykedsz, hát akkor csak gyötrődj és fősvénykedj, hogy a sült galamb valóban a szádba repülhessen! De magadra vess, ha azután Isten parancsolatainak betöltését és az üdvösséget így nem tudod elnyerni.

Isten türelmes, hosszútűró és irgalmas, sokáig tud hallgatni, és a leghitványabb fickókat nagy ideig büntetlenül nézi, és engedi a maguk útján járni. Én nem tudnám ezt megcselekedni.

Könyvkiadó, könyvesbolt,

webáruház

A Luther Kiadó – Magyarország egyetlen evangélikus könyvkiadójaként – gazdag kínálatot várja olvasóit. Egyházi jellegéből fakadóan elsősorban teológiai, egyháztörténeti témájú kötetek és lelki útavalót tartalmazó kiadványok közül válogathatnak az érdeklődők a kiadó webáruházában (Bolt.lutherkiado.hu) vagy a főváros VIII. kerületében, az Üllői út 24. szám alatt található könyvesboltjában, de egyházunk kiadója szép számmal jelentet meg szépirodalmi, művészeti vagy ismeretterjesztő köteteket,

illetve gondozza a Magyarországi Evangélikus Egyház folyóiratait (*Credo*, *Lelkipásztor*) és kétheti magazinját, az *Evangélikus Életet* is. Az életrajzok kedvelőinek vagy az egyházzene iránt érdeklődőknek is érdemes ellátogatniuk a kiadó honlapjára.

A kisebbeket az iskolai keretek között használt hit-tankönyveken túl bibliai témájú foglalkoztató füzetek és színezők, matricás albumok várják. Az ifjúsági korosztály tagjai képregények segítségével mélyíthetik el ismereteiket például Luther Márton életével kapcsolatban.

Látogasson el a kiadó honlapjára (Lutherkiado.hu), keresse fel webáruházát (Bolt.lutherkiado.hu), vagy jöjjön el személyesen a könyvesboltba! (Budapest VIII. ker., Üllői út 24. Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 9–17 óra között. Telefon: 1/411-0385; e-mail: kiado@lutheran.hu.)

Megtalálni a hangot a fiatalokkal

Megkérdeztük: miért jó gyülekezetbe tartozni?

Amikor elkezdtem hittanra járni, egyből úgy éreztem: idetartozom. Nagyon kedves a hittantanárom. Sokat járok a gyülekezetbe, fontos nekem. Sok barátom van itt. Istentiszteletre is járok. Ott apukámmal és anyukámmal együtt szoktunk zenélni. Gitáron, cajónon és ütős hangszereken játszunk. 2016-ban, az ökotábor végén volt a keresztem, ott volt az egész család. A gyülekezet is örült nekem. Anyáék a keresztemre lefordítottak egy dalt, amit előadtak. Jólesik, hogy idetartozhatom.

TAUBER VERONIKA ZSUZSANNA (Ágfalva)

Nem olyan régen a barátom, Gábor révén kerültem a szege-di gyülekezetbe. Mindig izgulok, ha új emberek, új környezet vesz körül. Itt már első alkalommal is nagyon felszabadultan éreztem magam. Nem vallásgyakorló családból jöttem, így bennem is volt egy félsz, hogy mi fog majd fogadni egy keresztény közösségben. Örömmel mondom, hogy pozitívan csalódtam. Ebben a közösségben jó, befogadó emberek vannak. Sok mindenben különbözünk, de az érződik, hogy a gyülekezetet összetartja az, hogy egyfelé tekint. Itt jól érzi magát az ember.

PESEI FRUZSINA egyetemi hallgató (Szeged)

Nem könnyű a választás, ha a nyári táborokról van szó. Egyházunk idén nyáron is többféle ifjúsági tábort szervez.

TÖBB MINT FESZTIVÁL – 13. SZÉLRÓZSA ORSZÁGOS IFJÚSÁGI TALÁLKOZÓ. Ez a fesztivál fiataloknak szól. Zenekarokkal, kulturális programokkal, előadásokkal, sporttal, áhítatokkal, és ami a legfontosabb: találkozókkal. Találkozhatunk Istennel és egymással. A keresztény könnyűzenei zenekarok előadásain túl fellép a Blahalouisiana, a Lóci játszik, a Hiperkarma, valamint Szabó Benedek és a Galaxisok. Bár a Szélrózsza a nyár legolcsóbb fesztiválja, mégis többet lehet ott kapni, mint bárhol másutt. Itt találkozik a spiritualitás és a gyakorlatiasság, a belső csend és a hangerő.

Gyula, július 15–19.

• [Szelrozsatalalkozo.hu](http://szelrozsatalalkozo.hu)

PONGRÁCZ MÁTÉ evangélikus lelkész: „Ülök péntek délután a zsiszegő, telefont nyomkodó fiatalokkal szemben, és felteszem magamban újra és újra a kérdést: mit keresek én itt? A reményt nyújtó választ mindig Jézus adja: »Kiment a magvető vetni...«”

ORSZÁGOS IFJÚSÁGI TÁBOR. „Képzeld el egy olyan tábort, ahol figyelnek rád, ahol felteheted a kérdéseidet, elmondhatod a véleményed, megoszthatod az érzéseidet! Ahol új emberekkel ismerkedhetsz meg, barátokra lelhetsz” – mondja Csadó Balázs táborvezető.

Bánk, június 29. – július 5.

FELHŐTLEN BESZÉLGETÉSEK BONYHÁDON. „Minden 12–17 év közötti fiatal sok szeretettel várunk az ország egész területéről. A Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium fantasztikus lehetőségeket nyújt mind a felhőtlen beszélgetésekre, focizásra, számháborúra, kis- és nagycsoportos beszélgetésekre és az esti koncertek hallgatására” – hívogat Deák Dániel, az országos evangélikus konfirmandus- és ifjúsági tábor vezetője.

Bonyhád, június 22–27.

RÉGI IDŐK FOCIJA NAGYVELEGEN. „Garantáljuk, hogy nálunk mindennap eleget rúghatod a bőrt!” – hangzik az országos evangélikus focitábor lelkesítése. Ezen a nyáron a Régi idők focija címet viseli a tábor.

Nagyveleg, július 20–25.

DICSÉRET DOBBAL, TÁNCAL ASZÓDON. „Mindenkit nagyon sok szeretettel várunk a zenei táborba, akit érdekel a zene, és szeretne egy hangszeren megtanulni játszani vagy a tudását továbbfejleszteni, hiszen nálunk lehetőség van gitáron, zongorán, hegedűn, furulyán, fuvolán és cajónon tanulni” – hirdeti az eseményt a zenei tábor.

Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium, augusztus 9–15.

Fél évezredes hagyomány – nevelünk, tanítunk is

Óvodától egyetemi szakkollégiumig

„A mi iskolánknak olyan az egészségügyi szakképzés, mint Sopronnak a Lővérek. Hozzátartozik elválaszthatatlanul. De van még más jellemzője is a városnak, miért ne lehetne az Eötvös-középiskolának is? Ezért indítottunk korábban gimnáziumi tagozatot, amely

ma már stabilan működik. Aztán még merészebbek lettünk, és belevágtunk a modern táncos képzésbe. Kihívás egy olyan képzést elindítani és fenntartani, amelynek nincs előzménye, hagyománya a városban. Evangélikus középiskola vezetőjeként a nehéz pillanatokban Luther Márton példájából meritek erőt: merész újtó volt. És bátran, Magyarországon az első között csatlakoztak reformer tanaihoz a soproni polgárok is. Ezt a hagyományt – a magunk mértéke szerint – nekünk is kötelességünk folytatni.”

GOTTSCHLING GÁBOR igazgató

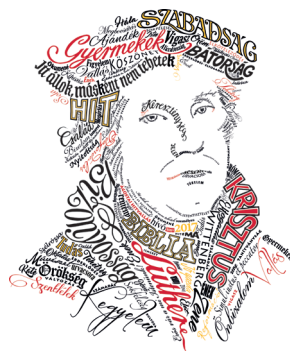
(Eötvös József Evangélikus Gimnázium, Egészségügyi és Művészeti Szakkollégium, Sopron)

„Úgy ismernek, itt, a fasori gimnáziumban úgy is emlegetnek, hogy »a hegedús fiú«. A sikeres előadáshoz nagyon sok gyakorlás kell... kellene, de van, amikor nincs kedvem. Ilyenkor a szüleim zenei pályájára gondolok, tudom, hogy erőfeszítés,

lemondás is van benne, és nem csak a csillogás. Amikor tavaly novemberben a gimnázium evangélikus újraindulásának harmincadik évfordulóján a templomban a szüleimmel léptem fel, ott éreztem, hogy a zenén keresztül Isten hangja szólal meg. Ezért az élményért hálás vagyok, és mindig szívesen mondom igent az egyházi felkérésekre.”

FEJÉRVÁRI HUNOR gimnazista
(Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium)

EVANGÉLIKUS
PEDAGÓGIAI
INTÉZET

2014 szeptemberétől

92 intézményegység

14 pedagógiai
szakértő

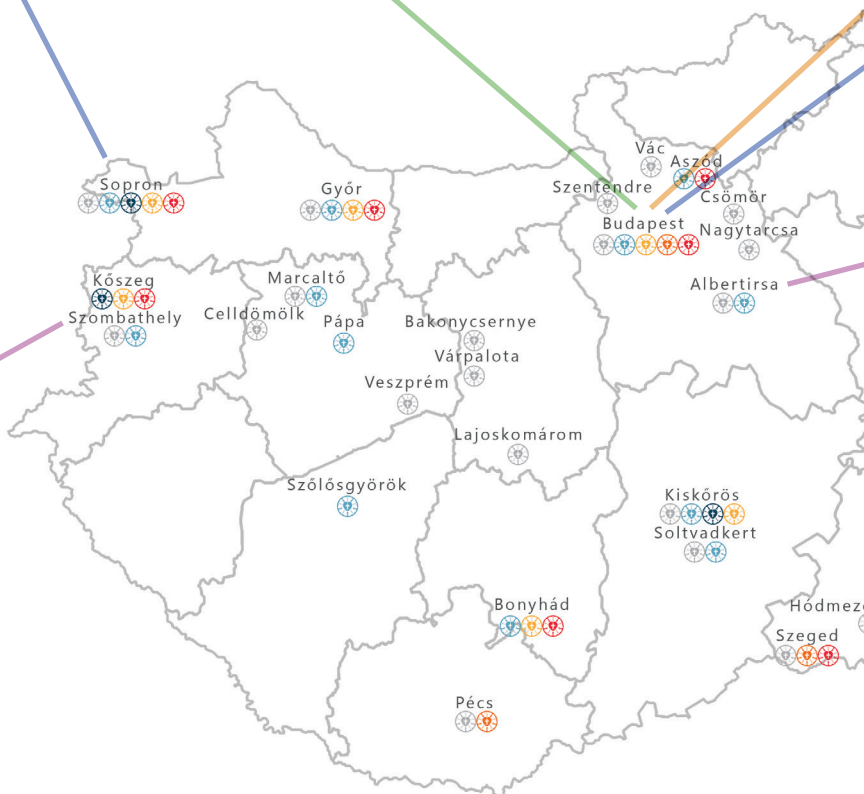
13 tantárgygondozó

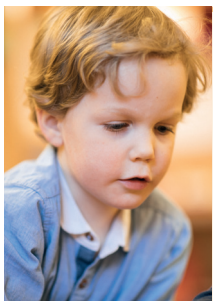
8 szaktanácsadó

1 pedagógiai-szakmai
szolgáltató

A *Fölszállott a páva!* legutóbbi évadának döntőjében közönségdíjat nyert Vasi Kislegénycéznek saját csapatorvosa is van. No, nem azért, mert annyira betegesek lennének a táncosok. Egyikük édesanyja, aki gyermekorvos, egy fellépésre készülve, ingvasalás közben osztotta meg velünk véleményét: „Fontos, hogy a gyermekeinket önazonosságra neveljük. Ebben a néphagyománynak éppúgy szerepe van, mint a felekezeti kötődésnek. Akinek erős az identitása, az egészségesebb, és inkább képes boldog életet élni. Egy szülő pedig ennél nem akar többet, boldognak akarja látni a gyermekét. Ezt itt, Szombathelyen, a Reményik Sándor Evangélikus Általános Iskolában a férjemmel és a táncoskollégáival, a pedagógusokkal, a lelkészekkel és persze a szülőkkel is a legfontosabb nevelési célnak tartjuk.”

DR. GYÖRKE ÉSZTER
édesanya és gyermekorvos

– Azt mondta apukám, hogy én leszek az evangélikus óvodások reklámja.

– Igen, te fogod az ovisokat képviselni, és ezért fotó is készül rólad.

– Jó, azt tegyék be a metróba, mert ott sok ember látja. Tudod, a mozgólépcső mellett meg a villamoson.

– Újságra gondoltunk, hogy azok az emberek is lássák, akik nem Budapesten élnek.

– Akkor építék egy nagy teherautót, hogy a sok újságot el tudják vinni.

MARCIKA,

a Kisdéak Evangélikus Óvoda egyik négyévese

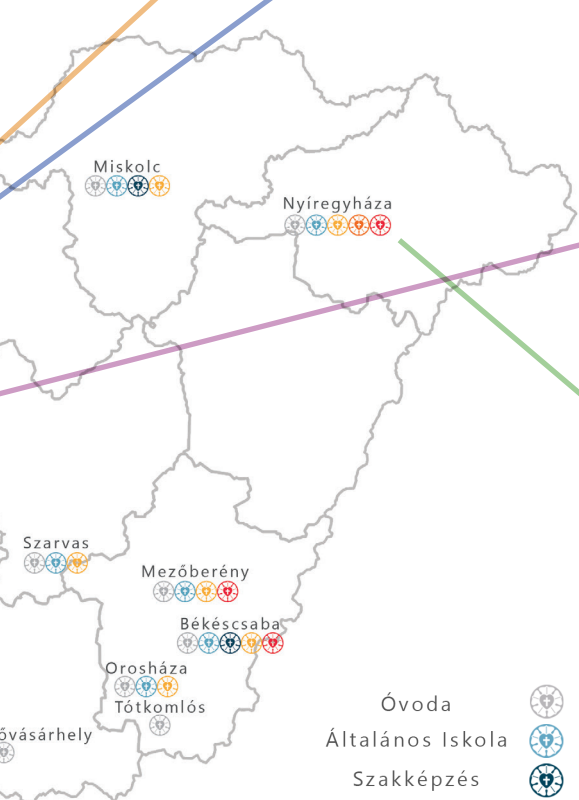
A közel kilencvenéves iskolaépítést Kós Károly tervei alapján építették, aki az erdélyi Háromszék falvainak építészetét középületekben és Budapesten is képes volt újraformálva átörökíteni a jövőnek. Miután az evangélikus egyház átvette az intézményt, a gimnázium Sztehlo Gábor nevét vette föl. Ő volt az, aki a második világháborút követő években a mindennapok biztonságát, a családi szeretet hiányát is pótolni képes közösséget épített nehéz sorsú, kilátástalan helyzetben lévő gyermekeknek. Az itt tanító pedagógusoknak fontos, hogy ebben a közösségben a folyamatos önképzés mellett komoly figyelmet fordítsanak az egymástól tanulásra. Céljuk, hogy a kreativitás és az együttműködés egyaránt fókuszban legyen. „A 21. század technikáját programozva nem szabadulhatunk a gondolatától, hogy mindehhez a Nagy Programozó teremtette meg adottságainkat. A legjobb megoldások keresése közben szembesülünk életünk igazi kihívásával: hogyan építhetünk a biztos krisztusi alagra életünk lefutásának gyorsan változó programkörnyezetében is” – fogalmaz az iskolalelkész.

MAROSÁN HAJNAL tanár és GYÖRI GÁBOR DÁVID iskolalelkész
(Sztehlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium)

Az eltérő fejlődésű kisgyermekek integrált neveléséről beszélgetünk, miközben a szomszédos csoportszobából gyermekkoros hangjait halljuk: „Gomba, gomba, gomba, / Nincsen semmi gondja...” „Mi azt mondjuk – veszi vissza a szót a szelíden határozott óvónő –, hogy minden igyekezetünkkel azt keressük, hogyan támogassuk a családokat. Bármilyen fogyatékkal élő gyermek nevelése sokkal nagyobb felkészülést igényel, gyógypedagógusok, fejlesztő szakemberek, elkötelezett óvónők és együttműködő dadusok alkotják a stábot. Ehhez rengeteg türelemre, megértésre, újrakezdő erőre is szükség van. Van egy kislányunk, aki nagyon sokáig nem beszélt. Amikor már brümmögött, zümmögött, az elég is volt ahhoz, hogy a társai megértsék. Mára szép sikereket értünk el, rövid mondatokkal beszél, nagyon jó a kapcsolata a többi gyermekkel, a felnőttekkel.”

FAKAN ZSUSZANNA intézményvezető
(Irsai Evangélikus Egyházközség Mustármag Óvodája)

- Óvoda
- Általános Iskola
- Szakképzés
- Gimnázium
- Felsőoktatás
- Kollégium

Oláh Róbert, a diakóniai osztály gazdasági referense maga is tagja, majd mentora volt a nyíregyházi Evangélikus Roma Szakkollégiumnak, ahol hátrányos helyzetű, elsősorban cigány fiatalok tehetséggondozása zajlik. „Szakkollégista voltam, és egy tehetséggondozó pályázat keretében hétfői programokat szerveztünk középiskolásoknak. Akkor találkoztam először Tihivel. Az osztálytársai között ő volt a hangadó, határozott elképzeléssel: katona akart lenni. Tudtam, kell, hogy önálló legyen, és merje kimondani a véleményét, de azért ez a gyakorlatban nem volt egyszerű: vitatkoztunk, sőt kötekedtünk is egymással” – idézi fel Robi. Serbán Tihámér, aki rendszergazdaként dolgozik az egyház országos központjában, és közben had- és biztonságtechnikai mérnök szakos hallgató, átveszi a szót: „Volt olyan is, hogy hónapokig nála laktam.” „Barátok vagyunk, persze. Ezért bevállalom, hogy olyat is elolvasok, amit épp Tihi tanul. Ilyen volt most a mérnöki fizika... Jó lett volna, ha nekem is lett volna annak idején valaki, akivel átbeszélhettem, ami nehezebb.”

OLÁH RÓBERT ÉS SERBÁN TIHAMÉR

A segítségre szorulóknak oldalán állunk

OLTALOM SZERETETSSZOLGÁLAT

Milyen megfontolásokból vállalkozhat egy egyházi közösség arra, hogy segítségére siet a különlegesen nehéz élethelyzetbe került embertársainak?

Húsz évvel ezelőtt az Oltalom Szeretetszolgálat megalapításával az országban elsőként egy település – Nyíregyháza – teljes hajléktalanellátását vállalta át a helyi evangélikus gyülekezet a Magyarországi Evangélikus Egyház támogatásával.

Az 1990-es évek második felében már elég pontosan lehetett látni, hogy a rendszerváltásnak komoly „vesztesei” vannak a magyar társadalomban. Nyilván a „nyertesek” eredményeit sem szabad elfelejteni. Ebben a helyzetben az volt az egyik fontos kérdés, hogy az egyháznak ebben a folyamatban a nyertesek vagy a vesztesek oldalán van-e a helye. Ott és akkor többen azt értettük meg, hogy **az eredeti jézusi felfogás bennünket az elesettek, a kiszolgáltatottak, a vesztesek mellé állít.** Jézus az irgalmas Istenről szólt, és követőit is a radikális irgalmasság útjára hívta.

Az Oltalom Szeretetszolgálat feladata, hogy a legjobb szakmai ellátást nyújtsa minden rászorulóknak, gyülekezetünk pedig (a nyíregyháza-kertvárosi evangélikus gyülekezet) nyitva áll azok számára, akik az ellátáson túl gyógyító, befogadó közösséget keresnek, és akik válaszolni szeretnének Isten meghívására. Evangélikus elkötelezettséggel végezzük szolgálatunkat a közvetlen „életmentésben”: a nappali melegedőn, a népkonyhán, az éjjeli menedékhelyen, a szenvedélybetegek nappali ellátásában, az átmeneti szállón, a hajléktalan idős

otthonában. A családok átmeneti otthona, a családi bölcsőde a krízishelyzetbe került családokon és gyermekeken segít. A nevelőszülői hálózattal próbáljuk csökkenteni azok számát, akik családi háttér nélkül a szociális ellátórendszerben kötnek ki. Magas szintű ellátás, munkához, családhoz és közösséghez jutás segítése, emberhez méltó életkörülmények kialakítása a ránk bízottak számára – ezen munkálkodunk.

LABORCZI GÉZA *lelkész, intézményvezető*

ÉLIM EVANGÉLIKUS SZERETETOTTHON

Minden ember egyedi, megismételhetetlen személyiséggel és elveszithetetlen méltósággal bír. Az emberi élet Isten ajándéka, amely sérthetetlen. Minden ember Isten képmására teremtett – vallják meggyőződéssel a nyíregyházi Élim Evangélikus Szeretotthon dolgozói.

Az intézmény 1920. május 1-jén kezdte meg működését. Ma korszerű, a fogyatékkal élők számára komplex szolgáltatást nyújtó integrált intézményként végzi feladatát. Bentlakásos ellátásban ötven fő középsúlyos, súlyos értelmi fogyatékos és halmozottan sérült számára biztosít szeretetteljes ellátást. Az ország egész területéről fogad

lakókat. Támogatott lakhatásban két telephelyen tizenhat fő van elhelyezve. Alapszolgáltatásként fogyatékos személyek nappali ellátása és támogató szolgálat működik. A keresztes ellátottak szállítását liftes kisbusz könnyíti meg. Ez évben negyvenkét fő látja el a feladatokat a szeretotthonban.

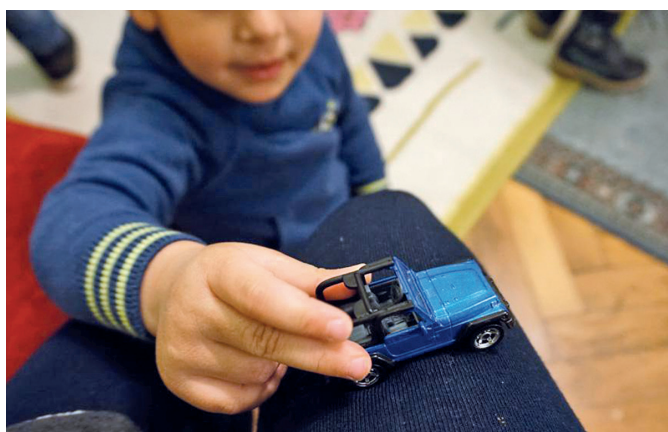
Egyház és diakónia

AMIT A LEGTÖBBEN SZOCIÁLIS MUNKÁNAK ISMERNEK, AZT AZ EGYHÁZBAN TÖBBNYIRE DIAKÓNIÁKÉNT EMLEGETJÜK. A GÖRÖG DIAKONOSZ SZÓ SZOLGÁT JELENT.

Az intézmény biztosítja a lakók gondozását-ápolását, egyéni fejlesztését az életkoruknak, egészségi, mentális és pszichés állapotuknak, a fogyatékoság mértékének megfelelően. Elvárás a munkatársak irányában a szeretetteljes légkör megteremtése, az okos szeretet, az együttérzés, a segítőkészség, a toleráns, empatikus és bátorító magatartás, a kreatív kezdeményezés. Az itt élők fejlesztése, foglalkoztatása, tartalmas időtöltésük biztosítása kiemelt feladat. 2020. május 1-jén a századik születésnapját ünnepli az intézmény. Az Élim jubileuma örömteli alkalom arra, hogy egy pillanatra megálljunk, és hálaival tekintsünk vissza az eltelt időre.

SIPOS ILONA MAGDOLNA *intézményvezető*

EVANGÉLIKUS NEVELŐSZÜLŐI HÁLÓZATOK

Az evangélikus diakónia múltjában nagy szerepet töltek be az árvaházak. Hitük gyümölcseként egykori mecénások és gyülekezetek alapítottak ilyen intézményeket, hogy el ne kallódjanak a reánk bízott gyermekek. **A diakóniának összetett ellátási formája volt és ma is az a veszélybe került, elhanyagolt gyermekek közötti szolgálat.** Ha egy gyermek önhibáján kívül nem maradhat a saját szüleivel, az állami gyermekvédelemnek kell közbelépnie, így kerülnek ezek a gyerekek a képzett és hálózatban foglalkoztatott nevelőszülőhöz. A nevelőszülői hálózatban mindig csapatban dolgozunk, és a nevelőszülőkön kívül a tanácsadók (például egy helyi gyülekezet alkalmas tagja), az oktatási intézmény, az állami szervek és különféle támogató hivatások (fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, pszichológus, orvos, lelkész) vesznek részt.

A rendszerváltozás utáni diakóniai munkánk nagy adóssága volt, hogy a gyermekvédelem terén nem vagy csak alig történt szerepvállalás. Az utóbbi évek örömteli fejlesztésének köszönhetően immáron négy nevelőszülői hálózat működik az evangélikus diakóniában: Kelet-Magyarországon, Nyíregyházán az Oltalom Szeretetszolgálat Nevelőszülői Hálózat, Közép-Magyarországon a gödöllői Tessedik Sámuel Evangélikus Nevelőszülői Hálózat, Budapesten a Sion Nevelőszülői Hálózat, a Dunántúlon pedig szombathelyi központtal a Mózeskosár

Evangélikus Nevelőszülői hálózat végzi szolgálatát – országosan közel kétszáz gyermekről gondoskodva.

Várjuk az új nevelőszülők jelentkezését gyülekezeteinkből is. Célunk, hogy országosan épüljön ki ez a szolgálati ág, és minél több gyülekezetet állítsunk a területükön élő családok mögé támaszként.

GREGERSEN-LABOSSA GYÖRGY *lelkész, intézményvezető*

NAPOCSKA ÉS HOLDACSKA EVANGÉLIKUS CSALÁDI BÖLCSŐDE

„Bízunk abban, hogy munkánk a családi nevelés kiegészítője, támogatója lehet” – vallják a debreceni Napocska és Holdacska Evangélikus Családi Bölcsőde alapítói. Régóta volt dédelgetett álmuk a debreceni evangélikusoknak, hogy a városban újra evangélikus oktatási, diakóniai tevékenység folyjon. 2020-ra ez valósággá vált.

A január 20-án elindult szolgáltatás kiemelt fontosságú közösségünk minden tagja számára. Szeretnénk, ha nemcsak egy intézmény lenne a sok közül, hanem olyan szolgáltatást igyekszünk nyújtani, amely egyházunk városi jó hírét öregbíti.

A bölcsődébe olyan, húszhetes kort betöltött gyermekeket várunk, akiket szüleik szeretnének biztonságban, jó körülmények között tudni és szerető gondoskodásban részesíteni. A kis létszám miatt lehetőségünk van arra, hogy a gyermekeket egyéni igényeknek, fejlettségüknek megfelelően fejlesszük. Egyházi jellegünknel fogva külön gondot fordítunk az elfogadó, befogadó légkör megteremtésére és az evangéliumi értékek átadására.

A családi bölcsődék csoportszobái gyülekezetünk egyik lelkeszlakásában kaptak helyet, amely templomunkkal szemben helyezkedik el. Intézményünk természetesen nyitva áll a más felekezeti és nem megkeresztelt gyermekek előtt is, ugyanakkor titkon reménykedünk abban, hogy az udvarra belépve a szülők egy idő után gyermekükkel nemcsak jobbra, a bölcsőde épülete felé veszik az irányt, hanem balra fordulva, a templomunkba is betérnek.

ASZTALOS RICHÁRD *evangélikus lelkész*

Evangélikusok Európában

FELVIDÉK

A MEGMARADÁSBAN BÍZVA

A közel félmillió felvidéki magyarság elenyésző részét alkotják az evangélikusok, legfeljebb tízezer lélek, Nagytárkánytól egészen Pozsonyig. Halmazottan kisebbségi létben, elhanyagolt régiókban, szolgálattevők és hitüket gyakorlók hiányában, egyházpolitikai ellenszélben mégis ott él a remény a szívekben, hogy sorsunk jobbra fordul.

A határhoz közeli aprófalvakban, de Révkomáromban is Magyarországról átjáró lelkészek szolgálnak odaadással. Szádon, Ipolyszakálluson ugyanolyan hálások ezért a hívők, mint Nagytárkányban vagy Farnadon. Néhány éve gömöri lelki ébredés tanúi lehetünk. A hosszúsói és sajkögömi parókiák kicsiny lelki központokká nőttek ki magukat a teológiát most végző Lóczy Tibor, illetve Ferenczy Erzsébet és Bálintné Varsányi Vilma lelkészek vezetésével. Státusz és infrastruktúra nélkül hirdetik az evangéliumot.

Alsószeli a Magyarországon működő országos szlovák lelkési szolgálathoz hasonlóan az országos magyar nyelvű szolgálat központjává kíván válni. Azzal a szándékkal, hogy többek között segítse mindazon magyarul tudó lelkészek szolgálatát, akik a gazdagabb és vallásosabb északi gyülekezetek helyett délen két nyelven is gondozzák a lelkeket. Eközben valami készül. Az újonnan hivatalba lépett szlovák püspököknek – a határon túli szlovákok lelkigondozását célul kitűzve – szándékukban áll a határon túli magyarokat évek óta segítő magyar püspöki karral egyeztetni. Mi pedig reménykedéssel tekintünk a tárgyalások elé.

Van minek örülni, van miben reménykedni. **Adja Isten, hogy Palócföldön és az Alföldön is mindenki anyanyelvén hallgathassa Isten ígését, és őrizze továbbra is evangélikus hitét.**

NAGY OLIVÉR *lelkész (Alsószeli)*

reformáció egyik célja az volt, hogy az emberek anyanyelvükön hallgathassák az evangéliumot, hogy a Szentírásról keresztül megérthessük, mi Isten akarata az életünkben. Együtt éljük meg a hitünket, a magyarságunkat és a kultúránkat. Számontartjuk egymást. A lelkeség mellett magyar éneket tanítok a kétnyelvű óvodákban a Muravidéken. Kulcsfontosságú, hogy már egészen korán megszerettessük

a gyerekekkel a zenét és a magyar nyelvet, hogy természetes legyen számukra a magyar szó.

A diaszpóráközösségek egyik jelszava a megmaradás. Én mégis azt gondolom, hogy ennél sokkal fontosabb missziói cél a növekedés. Tovább kell adni az örömhírt azok számára, akik még nem tapasztalták meg a személyes kapcsolatot Istennel. Tovább kell adni anyanyelvünk kincseit, hogy a gyerekeink is ebben növekedjenek fel. Számontartjuk egymást, erősítjük egymást, együtt növekedünk hitben, közösségben.

ANDREJKA JUDIT *lelkész (Muraszombat)*

SZLOVÉNIA

HOGY TERMÉSZETES LEGYEN A MAGYAR SZÓ

Az evangélikusság számomra azt jelenti, hogy Istenhez tartozom, ő számontart engem, és egy közösséghez is tartozom, ahol szintén számontartanak. Másrészt feladatot is jelent, hiszen az a szolgálatom, hogy pásztoroljam a rám bízottakat. Ilyenformán kapcsolódik össze az evangélikusság és a magyarság az én életemben.

Egy kis kétnyelvű gyülekezetet vezetek Szlovéniában. Miért fontos, hogy legyenek kétnyelvű közösségek? Mert a

ERDÉLY

VARIÁCIÓK A SZÓRVÁNYRA – TEMPLOMMAL ÉS TEMPLOM NÉLKÜL

Nagyszülők, nagycsalád, ünnep, úrvacsora, oltár, liturgia, gyertya illata, kis fehér evangélikus templom a nagy templomok árnyékában (református, római katolikus, ortodox), hegykoszorúba zárt bányaváros – Nagybánya. Ha arra gondolok, mit jelentett gyermekkoromban evangélikusnak lenni, ezek a képek elevenednek meg emlékezetemben. És ezek máig meghatározzák lelkeségemet.

Szüleimmel Máramarosszigeten laktunk, ahol az 1980-as években tizenegyen voltunk evangélikusok, és mindig meg kellett magyarázzuk az osztálytársaknak, barátoknak, mit jelent az, hogy „evangélikus”, milyen lehet egy olyan felekezet, amelynek a kisvárosban temploma sincs. Ilyenkor Nagybányáról meséltem. Az ottani gyülekezet is szórványgyülekezet, kétszáznál több tagja talán sosem volt, a szigetihez képest mégis erős és jelentős közösségnek éreztem: van temploma, a városban tudnak róla, ismerik történelmét, tisztelik a lelkipásztorát. Magyarokként és evangélikusként is szórványsorsban éltünk.

Később a marosvásárhelyi gyülekezetbe kerülve találtam lelki otthonra, ami már a szórványlét enyhébb változatát jelentette számomra: nagy magyar közösségben kis evangélikus gyülekezet, kedves kis templommal. Majd az egyetemi évek óta a szórványlét újabb fokozatát is megélhetem a kolozsvári evangélikus gyülekezet pompás templomában.

Az erdélyi evangélikusokról a legtöbbször Brassó, a barcasági csángók jutnak eszébe. De a szórványsors variációi az erdélyi evangélikusok között is változatosak. Mindebben meghatározó, hogy **fokozottabban értékes számunkra minden, ami hagyományosan evangélikus. Ugyanakkor fokozottan erős az a kötelék is, amely összeköt minket a más felekezeti és más nemzetiségű testvéreinkkel.**

BENKŐ TIMEA *lelkész, teológiai intézeti oktató (Kolozsvár)*

NÉMETORSZÁG

ÚTON EGYMÁS FELÉ A DIASZPÓRÁBAN IS

„Jó volt végre magyar szót hallani!” – mondta valaki az első lipcsei istentisztelet után, decemberben. Kevés istentiszteleti alkalom után hangozhat el ez a mondat. Mi már megszokhattuk, hogy részt tudunk venni magyar nyelvű istentiszteleten, és van magyar gyülekezetünk. Talán olyannyira természetesnek vesszük, hogy nem is érezzük már ennek értékét. A külföldre került magyar testvérek azonban keresik a magyar alkalmak lehetőségeit, a helyet, ahol szót értenek velük. Ezért nagyszerű, amikor Krisztus által épülhet egy magyar közösség akár külföldön is.

Az evangélikusság számomra a Krisztusra bízott életet jelenti. Vele pedig még nehézségek között is öröm vár ránk. Krisztussal a kevesebb is lehet elég, és benne megtalálhatjuk az utat egymáshoz is. Hiszen olykor ma Magyarországon sem könnyű evangélikusnak lenni. Vannak nálunk népesebb egyházak is hazánkban, s gyakran érezhetjük úgy, hogy kisebbségbe kerültünk. Az országhatárt átlépve azonban már egészen más arányokat láthatunk: Németországban éppen az evangélikusok vannak a legtöbben. A magyar diaszpórában élve viszont ismét egy kisebbség részévé válunk külföldön.

Tehát magyar evangélikusnak lenni valahol mindig a megoldások keresése: a közösség megtartása ott is, ahol éppen kisebbségben vagyunk. Krisztusban bízva ott is, ahol nem könnyű az egymásra találás. Rácsodálkozni arra, hogy a lehetetlen is valósággá válhat, mivel Krisztus teszi élővé közösségeinket mindenkor.

Így lehetünk közösségben Krisztus által: Erdélyből, Kárpátaljáról és máshonnan érkezettek. Énekeljük az evangélikus korálokat és a székely vagy a magyar himnuszot. Hallgatjuk Isten igéjét, és együtt imádkozunk. Mert külföldön különösen is jó magyar szót hallani, jó magyarul hallgatni Isten igéjét!

SZABÓ LILLA *(Berlin)*

Hallhatóan evangélikus!

A Magyarországi Evangélikus Egyház féléórája

Kéthetenként
hétfőn, 13.30-kor
a Kossuth rádió műsorán
Interneten: Mediaklikk.hu

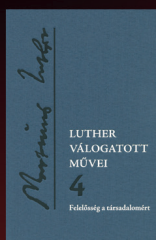
Fizessen elő

magazinunkra és folyóiratainkra!

Kiadványaink megrendelhetők
nyomtatott, illetve digitális
formában a Luther Kiadónál.

Keresse a Luther Kiadó újdonságait honlapunkon és boltunkban!

Bolt.lutherkiado.hu
Facebook.com/LutherKiado

Imádság

Mindenható Isten, életünk teremtője és megtartója, hallgass meg imádságunkat a teremtett világért, a természetért, közösségeinkért; ismeretlenekért és ismerősökért, barátért és ellenségért, szeretteinkért, önmagunkért.

Te ismered az ember útját: kérünk, tekints ránk, amikor jó ügyekért, kenyérért, másokért fáradunk, áldd meg ezt a fáradságot. Tekints ránk akkor is, amikor életünk piacterén elkeseredetten, tehetetlenül állunk, és időnk homokként fut ki kezeinkből. Te adj értelmet, rendszert, küldetést a napjainknak.

Te ismered az ember szívét, tudod, mitől boldog, és tudod, mitől fáj. Kérünk, óvd meg a családok közösségét, akár teljesek, akár csonkák. Kérünk, tekints azokra, akik magányosak; vagy mert elvesztették a számukra fontosakat, vagy mert senki nem veszi észre őket. Add meg nekünk, hogy okosan tudjunk szeretni.

Te ismered testünket, lelkünket, te látod, amikor beteg, szenved. Kérünk, tekints azokra, akik elvesztették egészségüket, könyörülj azokon, akik más egészségét tették tönkre. Adj enyhülést a szenvedőknek, erőt a gyengéknek. Akaratod szerint tedd egészsé, ami összetört testben-lélekben.

Te ismered a természet, a teremtett világ sorsát. Tekints arra, ami lángol, olvad, fuldoklik, elvérzik, eltűnik... Bocsásd meg mindezt az embernek! Könyörülj rajtunk, amikor egyre nyilvánvalóbb, hogy a vesztünkbe rohanunk: elveszünk, elhasználunk mindent, amit a természet ad, felelőtlenül, szükségén felül, saját életünkben éppúgy, mint a hatalmas világrendszer részeként. Téríts mindannyiunkat jobb belátásra, a felelősség felismerésére.

Istenünk, fordítsd felénk füledet, és hallgass meg minket. „Mert nem a magunk igaz tetteiben, hanem a te nagy irgalmadban bízva visszük eléd könyörgéseinket.”
Ámen.

Mi, evangélikusok. A Magyarországi Evangélikus Egyház ingyenes kiadványa, az *Evangélikus Élet* melléklete. Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Telefon: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518

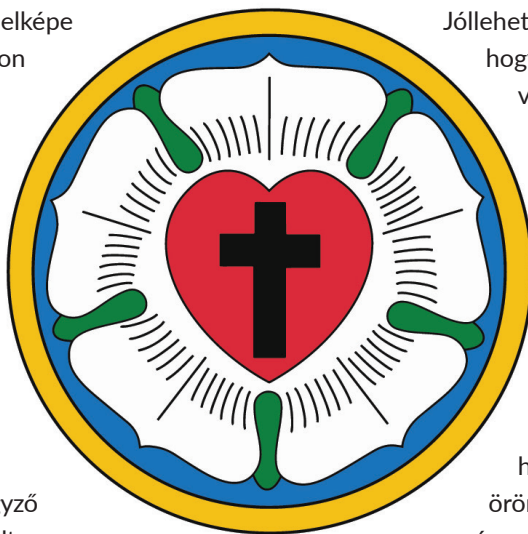
Felelős kiadó: ANTAL BÁLINT, a Luther Kiadó igazgatója • Szerkesztette: KÉZDI BEÁTA • Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR • Korrektor: MÁTÉ TÓTH ZSUZSANNA • Tördelés, lapterv: SZABÓ DÁVID KÁROLY • Fotók: MAGYARI MÁRTON • Nyomdai előállítás: *MondAt Kft.*, 2600 Vác, Nádas utca 2. (Mondat.hu) • Felelős vezető: NAGY LÁSZLÓ • ISSN 0133-1302

Evangélikusok rózsája

Az evangélikus egyház legismertebb jelképe a Luther-rózsza, amelyet szerte a világon megtalálunk evangélikus templomokon, kiadványokon, de sokan hordják kítűzőként is.

A motívum eredetileg Luther Márton reformátor címere volt, az ő 1516-ban keltezett egyik levelén találjuk a közepén szívbe vésett kereszttel díszített, kör által övezett öt rózsaszirm első viaszpecsétés ábrázolását, a szirmok között kicsiny levelekkel, „M L” felirattal.

1530-ban Hans Spengler városi jegyző a címer rajzát véleményezésre megküldte Luthernek, aki 1530. július 8-án így magyarázta el neki a motívum jelentését: „A kereszt legyen az első, feketén, szívbe helyezve, ami természetes színű. Ezzel arra akarom magamat emlékeztetni, hogy a Megfeszítettben való hit üdvözít bennünket. Ugyanis csak akkor igazulunk meg, ha szívből hiszünk (Róm 10,10).

Jóllehet a kereszt fekete, mivel megöl, s kell, hogy fájjon is, mégis meghagyja a szívet saját színében, nem rontja meg a természetet, tudniillik: nem öldököl, hanem életben tart. Az igaz ember ugyanis hit által él, mégpedig a Keresztfeszítettben való hit által. Ez a szív fehér rózsza közepén legyen annak a kifejezésül, hogy a hit örömmel, vigasztalással és békességgel ajándékoz meg, és egyenesen egy fehér, üde rózsába helyez. Mivel nem olyan békesség és öröm ez, amilyent a világ ad, azért legyen a rózsza fehér és ne piros. A fehér szín ugyanis

a lelkek és az angyalok színe. Ez a rózsza égszínkék mezőben legyen, mert az ilyen lelki és hitbéli öröm az eljövendő mennyei örömmel kezdete. Ez azonban a lélekben és hitben már most megvan, a reménység által előre ízleljük, jóllehet most még nem érzékeljük. A mező körül aranygyűrű legyen: jelezze, hogy ez a mennyei üdvösség örökké

tart, és nincs vége soha, emellett értékesebb minden örömnél és vagyonnál, amint az arany a legnemesebb és legértékesebb fém. Krisztus, a mi jóságos Urunk, legyen lelkével amaz eljövendő életre. Ámen.”

Az evangélikus egyház címere tehát jól jelképezi Luther egész teológiáját.

RÉSZLET FABINY TIBOR írásából

Forrás: Misszió evangélikus magazin, 2002/1. szám

A helyi evangélikus gyülekezeteket szimbolizálva több magyarországi település címerében is szerepel a Luther-rózsza. Többek között Bezű, Dunaegyháza, Kajárpéc, Kemeneshőgyész, Kötcsse, Lulla, Malomsok, Mende, Móríchida, Nagydém, Nagygyimót, Sobor, Tényő, Vadosfa; valamint az erdélyi Hétfalu címerében találjuk meg.

Keress, bízz, cselekedj! Melletted leszünk!

Lélekkel,
ismerettel

Magyarországi
Evangélikus Egyház
Technikai
szám: **0035**

Minden adózó 2020. május 20-ig juttathatja el felajánlását az adóhatósághoz.
További információk: egyszazalek2020.lutheran.hu

Anyanyelv

Egyházunkban nemzetiségi gyülekezetek is élnek, amelyekben ma két nyelven folytak a szolgálatok. Ezekben a helyeken a hívek is mindkét nyelven beszélgetnek egymással. Ilyen egyházközségünk a Sopron melletti Ágfalva is, ahol néhány évvel ezelőtt a templomszentelés kerek évfordulóját ünnepelték. Ilyenkor a németországi testvérgyülekezetből is hívnak vendégeket, ami még kevertebbé teszi a diskurálók nyelvét.

A hálaadás után a parókia udvarán tartottak szeretetvendégséget. Én a főtt virslis kondérnál álltam sorba, és amikor sorra kerültem, a kiszolgáló néni német szavak kíséretében adta át nekem a finomságot, és kívánt jó étvágyat. Ezt németül szépen megköszöntem, majd – hazai pályán lévén – magyarra váltva kértem még mellé mustárt és kenyeret is. Szavaimra a néni rám nézett, és meghatódva így szólt:

– Milyen szépen beszél magyarul!

(Részlet a Luther Kiadó gondozásában készülő, Humor az egyházban című kötetből)

J M X U O A X S É L E T Z S E R E K D V
V Y N I P M F E K U R Y D H H G P Q C G
Í G X Z Q I K D S L F A P X P E C T R Y
Z F R Z H J D V O C P C U V G Y T I C H
K X E Q D Ú P V V H R J P I I C L J B U
E F H L K R W V T U E N O X I N X K B C
R R T E Ö V E K E X S K C H Q G F Z V H
E T U L P A Z T M Y B K A R Á C S O N Y
S É L K S C W V P D I O H J M N G S W H
Z V E É Ü S T E L E T Z S I T N E T S I
T S S S P O M K O K E Y K B C R V Y E A
M Ú W Z U R B R M B R E B T L Y F O W Ö
B H J V D A M F Ó I C Á M R I F N O K P
S U K I L É G N A V E N N R L A K U G R
G Y Ü L E K E Z E T E C W S X V M T M D
S Á D L Á P H L N G T B W B H E B O V X
P R E S B I T É R I U M P Ü N K Ö S D N
Y I O N Z S L N O H W J S É M U V V F D
S C F K H S M I U O Q N E R K Q Y S P N
Ó I C Á M R O F E R S O V Y N N Y X J D

Keresse meg az ábrán a következő szavakat, és húzza át őket!

EVANGÉLIKUS, TEMPLOM, ISTENTISZTELET, LELKÉSZ, KERESZTELÉS,
KONFIRMÁCIÓ, ÚRVACSORA, ÖKUMENÉ, ÁLDÁS, IMA, PRESBITER,
PRESBITÉRIUM, PÜNKÖSD, HÚSVÉT, KARÁCSONY, VÍZKERESZT,
LUTHER, REFORMÁCIÓ, GYÜLEKEZET, PÜSPÖK

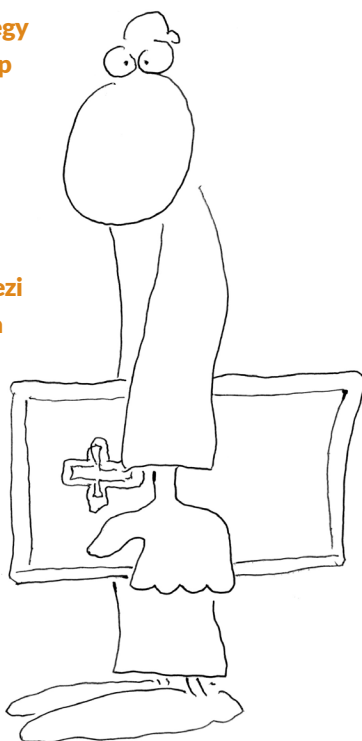
A ritka könyvek gyűjtője összefut egy férfival, aki elmondja neki, hogy épp most dobott ki egy régi, szakadt Bibliát, amely ősidők óta ott porosodott a családi ház padlásán.

– Valami Guten vagy kicsoda nyomtatta ki.

– Csak nem Gutenberg?! – kérdezi a könyvgyűjtő elképedve. – Maga a legritkább könyvek egyikét dobta ki a szemétké. Egy Gutenberg-Bibliát a minap árvereztek el négymillió dollárért!

– Na, hát az anyém egy centet sem ért volna – mondja nagy nyugodtan az ember.

– Valami Luther Márton ugyanis összefirkálta a széljegyzeteivel.

A kántornak megoperálják a jobb kezét. Aggódva kérdezi az orvost:

– Doktor úr, a műtét után tudok majd orgonálni?

– Igen, nagyszerűen sikerült minden. Prímán tud majd orgonálni.

– Akkor ez tényleg kivételes műtét volt, mert eddig nem tudtam.

(Forrás: Evangélikus naptár 2020. Luther Kiadó, Budapest, 2019)

